

Силабус курсу Вступ до спеціальності

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань: 23 Соціальна робота

Спеціальність: 232 Соціальне забезпечення

Освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»

Рік навчання: I, Семестр: 1

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

канд. екон. наук, доцент Кулина Галина Миронівна

Контактна інформація

gkulyna@gmail.com +380671021144

Опис дисципліни

Дисципліна «Вступ до спеціальності» спрямована на формування у студентів теоретичних знань щодо організації, сучасних форм та інструментарію соціального забезпечення, вироблення практичних навичок та осмислення компетентнісних вимірів майбутньої професії, що спрямована на ефективне матеріальне забезпечення населення від соціальних ризиків.

Головним завданням курсу є оволодіння базовими концепціями соціальної держави та основами соціального забезпечення; розуміння сутності та значення професійної діяльності фахівця у сфері соціального забезпечення, основних етапів його професійного зростання; набуття вмінь критично аналізувати ефективність соціального забезпечення у розрізі організаційно-правових форм, державних соціальних гарантій, соціальних послуг, а також виокремлювати невирішені проблеми в окресленій сфері з подальшим обґрунтуванням напрямів їх розв'язання.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Економічна сутність, призначення та необхідність розвитку соціального забезпечення в державі	Вміти пояснювати базові концепції соціальної держави, змісту та специфіки соціального захисту населення, принципів, функцій та основних завдань соціального забезпечення населення як базової категорії соціальної держави, науки та наукової діяльності	Питання, тестові завдання
2 / 2	2. Історичні корені благодійності та соціального забезпечення в Україні	Розуміти історичні особливості виникнення та еволюції благодійності та соціального забезпечення в Україні відповідно до специфіки національно-культурного та соціально-політичного розвитку	Питання, тестові завдання

2 / 2	3. Морально-гуманістичні та економічні основи соціального забезпечення	Розуміти та визначати морально-гуманістичні та економічні основи соціального забезпечення	Питання, тестові завдання
4 / 4	4. Соціальне забезпечення як пріоритетний напрям соціальної політики держави та фактор розвитку соціально відповідального соціуму	Визначати зміст та специфіку соціальної політики як атрибуту соціальної держави, її принципи, основні завдання та особливості фінансового забезпечення реалізації. Знання і розуміння соціального забезпечення як пріоритетного напрямку соціальної політики держави та фактора розвитку соціально відповідального соціуму	Питання, тестові завдання
4 / 4	5. Соціальні ризики як підстава виникнення в особи права на соціальне забезпечення	Ідентифікувати соціальні ризики, які опосередковують життєдіяльність суспільства й особи та є підставою для набуття нею права на соціальний захист і соціальне забезпечення. Визначати основні ознаки, риси та типологізацію соціальних ризиків	Питання, тестові завдання
4 / 4	6. Основні організаційно-правові види та форми соціального забезпечення. Соціальне обслуговування, соціальне страхування, соціальна допомога	Аналізувати організаційно-правові форми та види соціального забезпечення, визначати їх специфіку. Вміти пояснювати механізми соціального обслуговування, соціального страхування та соціальної допомоги	Питання, тестові завдання
2 / 2	7. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії в системі соціального забезпечення	Знання і розуміння системи державних соціальних стандартів і соціальних гарантій, які реалізуються в Україні. Виявляти основні фактори, що впливають на формування рівня соціальних стандартів. Розуміння прожиткового мінімуму як базового державного соціального стандарту, оцінювання його впливу на основні державні соціальні гарантії і формування доходів населення	Питання, тестові завдання
4 / 4	8. Соціальні послуги як форми соціальної підтримки і соціального забезпечення населення	Використовувати базові знання про соціальні послуги як форму соціальної підтримки і соціального забезпечення населення. Визначати різні види соціальних послуг та окремі соціальні групи населення, яким вони передбачені	Питання, тестові завдання
2 / 2	9. Система державних органів та їх функції зі здійснення соціального забезпечення	Знання і розуміння системи державних органів, які реалізують соціальну політику в державі та управління в сфері соціального забезпечення, їх функцій, прав та завдань	Питання, тестові завдання
2 / 2	10. Фахівець з соціального забезпечення: специфіка професійної діяльності, етапи професійного зростання та компетентнісні виміри професії	Знання і розуміння специфіки професійної діяльності, етапів професійного зростання та компетентнісних вимірів професії фахівця із соціального забезпечення	Питання, тестові завдання
2 / 2	11. Професійні та морально-етичні якості фахівця з соціального забезпечення	Навички володіння професійними та морально-етичними якостями фахівця з соціального забезпечення	Питання, тестові завдання

Літературні джерела

1. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування №16/98-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 5.10.2000 р. №2017-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>.
3. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. №2671-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. №1105-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
5. Бражко О. В. Модернізація національної системи України соціального захисту населення в період воєнного стану. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. Вип. 31. С. 31-34. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/31-2022/5.pdf>.
6. Бурлай Т. В., Дмитрук Д. А., Костиця В. І., Левін Р. Я. Політика соціальної якості: теорія та міжнародні підходи в контексті завдань повоєнної реконструкції України. *Український соціум*. 2022. № 3 (82). С. 9-30. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/9_27_No-382_2022_ukr.pdf.
7. Вашкович В. В. Трансформація уявлень про благодійність в історичних та правових джерелах. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 1. С. 24-27.
8. Власенко Р. В., Яценко Л. Д. Соціальні ризики України в умовах війни та повоєнного відновлення. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 7. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-07-01/2023-7-07-01>.
9. Горбунова-Рубан С., Вітковська І. Система надання соціальних послуг: сучасний стан. *SOCIOPROSTIR: міждисциплінарний електронний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи*. 2020. № 9. С. 17-23.
10. Грень Т. Я. Особливості реалізації політики соціального захисту територій в умовах війни. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72). № 6. С. 80-84. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/6_2022/13.pdf.
11. Державні соціальні стандарти / Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/socialni-standarti.html>.
12. Докаш В. І. Вступ до спеціальності «Соціальне забезпечення» : навч. посіб. Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 352 с.
13. Дубич К. В. Істрія та теорія соціального забезпечення в Україні та за кордоном : навч. посіб. Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2023. 272 с.
14. Західна О. Р., Шеремета Л. М. Аналіз поточного стану пенсійного забезпечення в Україні. *Молодий вчений*. 2022. № 5 (105). С. 17-23.
15. Зозуляк-Случик Р. В. Формування професійної етики майбутніх соціальних працівників в університетах : моногр. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 460 с.
16. Квасницька Р. С., Доценко І. О. Соціальне страхування : навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Друкарня «Рута», 2019. 356 с.
17. Марич М. Г. Соціальне страхування : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 176 с.
18. Назарова Г., Дем'яненко А., Божидай І., Назаров Н., Демченко К., Семенов А. Організаційно-економічне забезпечення розвитку ринку соціальних послуг в Україні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. № 2 (49). С. 361-371. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3984/3817>.
19. Осіпова Л. Особливості соціального забезпечення в умовах глобалізації економічного простору. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2020. № 1. С. 78-83.
20. Потабенко С. В. Соціальні ризики як підстава набуття права на соціальний захист і соціальне страхування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: ПРАВО*. 2019. Вип. 58. Том 1. С. 173-176.
21. Право соціального забезпечення : підручн. / [О. М. Ярошенко, А. М. Слюсар, І. А. Ветухова та ін.] ; за заг. ред. О. М. Ярошенка. Харків : Право, 2019. 376 с.
22. Прохоровська С., Кулина Г., Стецько М. Реформування системи соціального страхування в

- Україні: проблемні аспекти та ключові завдання. *Світ фінансів*. 2022. Вип. 3 (72). С. 66-82. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1534/1542>.
23. Смирнова І. І., Сімакова О. К., Карлаш Ю. Д. Державні соціальні стандарти та гарантії як основа ефективного розвитку соціального захисту населення в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/977/935>.
24. Спасів Н., Кулина Г., Лубкей Н. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник Економіки*. 2021. Вип. 3. С. 8-18.
25. Сухова С. С. Нормативно-правова база організації надання соціальних послуг. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 7-8. С. 64-70.
26. Чанишева Г. І., Щукін О. С. Мінімальна заробітна плата у системі державних соціальних гарантій. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 119-128. URL: <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/262/249>.
27. Katja Hujo Social protection and inequality in the global South: Politics, actors and institutions. *Critical Social Policy*. 2021. 41 (3). P. 344-363.
28. Social Insurance: Meaning and Features. URL: <https://www.economicdiscussion.net/social-insurance/social-insurance-meaning-and-features-poverty-economics/29305>.
29. Social protection systems. URL: <https://socialprotection-humanrights.org/key-issues/social-protection-systems/>.
30. Tervola J., Mesäislehto M., Ollonqvist J. Smaller net or just fewer to catch? Disentangling the causes for the varying sizes of minimum income schemes. *International Journal of Social Welfare*. 2022. P. 1-16. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ijsw.12553>.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Вступ до спеціальності» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Робота на практичних заняттях (1-5 теми) по 5 балів за тему – макс. 25 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 55 балів.	1. Робота на практичних заняттях (теми 6-11) по 5 балів за тему – макс. 30 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 20 балів. 3. Модульна контрольна робота – макс. 50 балів.	1. Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. 2. Захист КПЗ – макс. 40 балів. 3. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	1. Два теоретичні питання по 30 балів – макс. 60 балів. 2. Есе – макс. 20 балів. 3. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали) – макс. 20 балів.

Критерії оцінювання роботи на практичному занятті

Здобувач вищої освіти на практичному занятті може отримати максимум 5 балів за шкалою:

5 балів ставиться за таких умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, дає повну, аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, що супроводжується правильними прикладами, на підтвердження власних думок, здійснює аналіз і формулює висновки, вільно послуговується термінологією у сфері соціального забезпечення;

- вирішує практичні та ситуаційні завдання.

4 бали ставиться за таких умов:

- студент доволі активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, достатньо повний, обґрунтований виклад навчального матеріалу, але при додаткових контрольних запитаннях, які ставить викладач, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

- вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег.

3 бали ставиться за таких умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

2 бали ставиться за таких умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після підказок викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і без логічної послідовності.

1 бал ставиться за таких умов:

- студент фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) викладає початковий матеріал, припускаючись при цьому суттєвих неточностей і помилок, які не виправляє навіть при підказках викладача;

- виявляє нерозуміння змісту теоретичних питань та практичних завдань і, як наслідок цього – демонструє повну відсутність навичок як в аналізі явищ, так і в подальшому виконанні практичних завдань.

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ (сума балів за всі види навчальної діяльності в межах модуля)	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)